

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Subvențiunea dela stat.

Din mai multe părți ni se cere, să luminăm preoțimea în punctul conscrierii venitelor parohiale, care conscriere s'a ordonat în vara acésta.

În biserica noastră tôte acte se petrec publice, încât adevă în sinode și în congrese totdeauna se notifică obiectele de valoare mai însemnată din viața bisericească, și sinodul publice se pronunță asupra lor.

Asemene s'a urmat și în cestiunea cu conscrierea venitelor parohiale. Ea s'a tractat atât în congresul din 1895, cât și în sinodul nostru arhidieceșan din sesiunea anului 1896.

Ne mirăm de preoțimea noastră, care mai e în nedumerire în punctul conscrierii venitelor parohiale, căci dacă preoțimea noastră cetia conclusele congresului național-bisericesc din sesiunea anului 1895, și cele ale sinodului din 1896, atunci cunoscă și natura cestiunei și ținuta bisericei în acésta cestiune.

Publicăm la acest loc concludul congresului din anul 1895 Nr. 73.

Etă acel conclud:

Se avisază consistoriele eparchiale, să adune și să substernă domnului ministru datele despre dotațiunile parohiale pre lângă expresa rezervă, că regularea dotațiunilor parohiale aparține exclusiv autorităților noastre bisericesci, și în acésta afacere nu se pôte admite de loc ingerința guvernului; dar punându-se în vedere din partea regimului urcarea subvențiunei de stat, și presupunând noi, că datele se cer spre mai bună orientare în acest scop, le substernem în așteptare, că subvențiunea se va asemna la dispozițiunea autorităților bisericesci superioare, într'o sumă generală, precum s'a urmat față de alte confesiuni din țără, pe lângă susținerea intactă a autonomiei noastre bisericesci.

Fie-care eparchie să arete deci guvernului suma, cu care ar trebui urcată subvențiunea diecesei pentru ameliorarea dotațiunei preoțimii.

Concludul acesta pe calea ordinară s'a comunicat consistoriului nostru arhidieceșan, care a făcut raport si-

nodului arhidieceșan și acesta sub punctul 77 a luat următorul conclud:

În vederea concludului luat în congresul național-bisericesc la 12/24 Maiu 1895 sub Nral 73, prin care a fost avisat consistoriul arhidieceșan să adune și substernă înaltului ministeriu de culte datele despre dotațiunile parohiale pelângă expresa rezervă, că regularea dotațiunilor aparține exclusiv autorităților noastre bisericesci și în acésta afacere nu se pôte admite de loc ingerința statului, dar punându-se în vedere din partea regimului urcarea subvențiunii de stat, și presupunând noi, că datele se cer spre mai bună orientare, că subvențiunea se va asemna la dispozițiunea autorităților bisericesci superioare, într'o sumă generală, precum s'a urmat față de alte confesiuni din țără, pelângă susținerea intactă a autonomiei noastre bisericesci — și rezultând de actele biserice sinodului, că punându-se în vedere ale bisericei au fost cu succes observate în corespondența purtată cu guvernul țerei în acest obiect:

Sinodul ia cu plăcere la cunoștință raportul consistorial, ce i s'a prezentat, aprobând și pașii făcuți în acea direcțiune, ca din ajutoriul pomenit să se împărtaşcă în prima linie protopresbiterii dauali, ca cei ce au suferit cea mai mare tracună, și ștergerea sedulelor de cununie și a tacselor împreunate cu acelea, decretată prin congresul nostru național-bisericesc din anul trecut.

Tot odată punându-se în vedere urcarea graduată a acestui ajutoriu și regularea lui prin legislațiunea țerei, se invită consistoriul arhidieceșan, a stăruî între marginile pomenitului conclud congresual și în viitor cu tôte insistența pentru a as'gura dela stat clerului nostru un ajutor potrivit trebuințelor existente și proporționate cu ajutoriul, ce se va da celorlalte confesiuni din țără.

Este deci evident din cele înșirate atât decul, biserica, cât și natura afacerii. Și cu aceste am fi eshauriat cestiunea despre întrebarea, ce va face biserica în cazul, când guvernul țerei nu ar accepta rezervele puse de congres, și ar voi ca cu delăturarea voințelor bisericesci se doreze el dotațiunile parohiale.

Și în acésta eventualitate biserica noastră are antecedente, și ținuta ei este bine precisată.

Nu pentru cei ce ne cunosc viața anterioară le scriem aceste, ci pentru cei ce nu le cunosc, și totuși se ocupă cu noi. Facem deci provocare la sinodul extraordinariu din 1885, care a renunțat la ajutoriul de stat de 24,000 fl. ajutoriu, care se da între condițiuni umilitoare. pe cari biserica nu le-a putut accepta.

Ce a facut biserica la 1885 va face și după 1885 totdeauna, de câte ori va fi vorba de demnitatea biserice și de autonomia ei.

Etă pentru cei ce nu ne cunosc și concludul sinodului extraordinariu din 5/17 Iunie, 1885 punct 9.

Comisiunea de 9 exmisă în ședința de ieri sub Nr. 5, desfășură prin raportorul său, deputatul Petru Truța, stadiul mai nou, în care a ajuns afacerea ajutoriului de stat menit dela început pentru preoțimea arhidieceșană, care culminează într'aceea: că după emisul dlui ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 4 Maiu a. c. Nr. 16013. Maiestatea Sa prin rezoluțiunea preafinală din 20 Aprilie a. c. a lăsat neconsiderată cererea consistoriului arhidieceșan substernută la preafinalul tron cu datul de 28 Ianuarie (9 Februarie) a. c. Nr. 621 Plen. și a autorizat pe dl ministru, ca și cu preterarea jurisdicțiunei arhidieceșane să distribue ajutorul de stat în sensul normativului aprobat prin preafinala rezoluțiune din 15 Decembre 1883, de cumva consistoriul, sinodul și arhiepiscopul ar persista la aceea, că ajutoriul de 24,000 fl. nu-l pot primi sub condițiunile din atinsul normativ; însă pentru ridicarea autorității arhiepiscopului și pentru asigurarea influinței lui patriotice asupra clerului, Maiestatea Sa a autorizat totodată pe dl ministru, a pune la dispozițiunea arhiepiscopului în tot anul câte 4000 fl. din ajutoriul de stat, care sumă să se împartă exclusiv numai preoțimii, sub îndatorirea de a da rațiociniu.

În considerarea acestora, comisiunea prin numitul raportor propune sinodului a vota următoarele:

a) la partea primă a votificării ministeriale, ce privește susținerea în valoare a nor-

mativului ministerial pentru împărțirea ajutoriului, să se ia astfel de conclud:

„Având în vedere că guvernul, nu a avut și nu pôte să aibă motive fondate de a altera dispozițiunile rezoluțiunei preafinalte din 29 Maiu 1861;

având în vedere, că dispozițiuni, ca cele luate față cu biserica noastră, nu s'au luat față cu nici una din celelalte biserici autonome din patrie, de asemenea ajutate din partea statului;

având în vedere că prin punere în lucrare a acestor dispozițiuni se distruge în cler legătura canonică și se sgduie adenc disciplina bisericească;

având în vedere, că prin aplicarea acestor dispozițiuni, după experințele de până acum, se deschide calea la multe abuzuri și abnormități, prin care s'ar putea zădărnici părintesca intențiune exprimată de Maiestatea Sa preagrățiosul nostru monarch la acordarea acestui ajutoriu, ca dintr'ensul să se împărtaşcă numai preoți s'eraci, luminați și zeloși în împlinirea chemării lor;

având în vedere, că aceste dispozițiuni jignesc adenc autonomia și libertatea, ce i-s'a garantat bisericei noastre prin legile țerei:

sinodul cu adencă durere ia act, după exmisul ministerial din 4 Maiu a. c. Nr. 16013 a rămas neconsiderată representațiunea așternută Maiestății Sale în obiectul acesta; rămâne pe lângă concludul său luat cu privire la acest ajutoriu sub Nr. 52 din anul 1884 și manșionat sub Nrii 50 și 51 ai sesiunii ordinare din acest an, și declară de nou: că sub condițiunile cuprinse în normativul ministerial din 18 Ianuarie 1884, ajutoriul de stat de 24,000 fl. nu-l pôte primi, neputându-l considera ca pe unul dat bisericei;

b) la partea a doua din exmisul ministerial, ce privește suma de 4000 fl. pusă la dispozițiunea arhiepiscopului, să se enunțe ca conclud următoarele:

„Considerând, că în privința împărțirii acestor sume nu se rezervă organelor politice ingerință necompetentă, și considerând, că patriotismul preoțimii noastre manifestat în faptă în tôte timpurile, stă mai pre sus de tôte îndoela: sinodul se învoiesce ca arhiepiscopul să ridice și să împartă acésta sumă conform principiilor cuprinse în preafinala rezoluțiune dela 29 Maiu 1861“.

Cu privire la aceste propuneri deputatul Rubin Patîța consimte într'u tôte cu partea

FOIȚA.

SINGURUL AMIC.

De

Al. Vlahuță. *)

„Dlui A. S. Loco. Am dori să vă cunoscem. Treceți ađi sau mâne pe la redacție“.

În sfîrșit, — dorește să-l cunoscă, îl chiamă.

Cată vesel în juru-i. E pe stradă. Îi venia să strige, să spue la toți că el e A. S.; da, el — Arghir Savu, băiatul clopotăriței dela Vovidenie — e autorul poeziilor publicate în „Vocea Tutovei“...

Și ér cetesce slovele acelea mărunte. Își viri iute cărțile și caietele în busunarele largi ale pantalonului, ș'apucă pe huidița „Maria Farina“... În urma lui sună jalnic clopoțelul dela liceu. O clipă i se pare că vede în aer degetul lui domnu Pop, ridicându-se amenințător. Ași, nu-i mai pasă de nimeni. În paltonul lui răblărit, așa, cu ghetete scâl-

ciate și cu pantalonii roși, ferfeniți, pe la călcăie, Arghir pășese hotărît și mândru. Cu privirea lui, visător-zimbitore, are aerul de a spune trecătorilor: „De-ați ști voi cine sunt eu“...

* * *

E adevărat? Ori tôte fericirea asta se petrece în vis? Nici nu mai scie pe unde calcă. Îi vine s'alerge, să jõe, să țipe. „Dta ești un băiat de talent ș'ai s'ajungi departe“... Mereu îi resună în cap vorbele acestea. De acum viitorul lui e asigurât. Visul lui s'a izbândit mai curând decât se aștepta. Cine-ar fi crezut?... El redactor la „Vocea Tutovei“, cu lăfă... patruzeci de lei pe lună... „deocamdată!“ S'au mirat toți când l'au vădut așa de tînăr. S'asteptau, de sigur, să vadă un chip mai arătos. Puscă-i e necaz acum că n'are și el o lăcă de mastață. Cum ar mai răsuci-o!... C'un gest de ștregar își turtesce pălăria pe cefă, pălăria spartă în fund, și calcă tanțos milităresce, ca în tactul unui marș. Întins acasă se duce.

Pare mai mare și mai luminosă căsuța lor s'eracă. Fața lui e rumenă și ochii scânteetori. Mama și cele trei surori, mai mari decât el, îl ascultă uimite, vorbele lui împrașc fericire. El se simte mare, slăvit,

atotputernic. Și — peste trei săptămâni — ce bucurie, ce s'erbătore în jurul celor dintâi patruzeci de franci... S'erman copil, când ai ști tu ce-ai vëndut pe-acești patruzeci de franci.

* * *

La București... acolo-i de el. Acolo-i luptă mare și hotărîtore, acolo-i adevărată glorie. S'au dus de mult toți foștii lui camarădi de scôlă, s'au dus și l'au lăsat în urmă. Ce bine era să-și fi isprăvit și el liceul!

E puțină negură înainte... Sculați-vă visuri ostenite, și risipiți-o cu bătaia aripilor vöstre puternice și îndrăznețe!

— Nu fi îngrijată, mamă. Am să muncesc ș'am să rēbat. Un an, cel mult, pân' m'oi face cunoscut... atăta are să-mi fie greu. Și ce bine are să fie, pe urmă, când om fi ér împreună... Acolo-i viață, și altă lume... nu 'i ca aici.

Măsa clătina din cap. Surorile se uitau lung și trist la el.

Tinere, tinere, glasul tēu trēmură de îndoială, și ți mor pe buze cuvintele datătoare de credință. Unde ți-s ochii scânteetori de alta dată!

* * *

Cum trece vremea!

Al șeptelea an de miserie. Și-i iarnă, și-i subțirel îmbrăcat. Sē-l vad'acum măsă nu l'ar mai cunosc. El nalt, adus puțin de spate, o barbă tufosă ș'un pēr lung, nepieptenat, lățos îi dă o înfățișare aspră sēlbatică. Face, pentru optzeci de lei pe lună, umplutura cotidiană la o gazetă fără succes. Stă într'o odață la mahala, el și cu Chiți, singura mângăiere și singurul prietin care 'i-a mai rămas. Când se întorce s'era ostenit și abătut, Chiți, îl simte de departe, îi ese vesel înainte, se gudură, sare și-i ține mâinile. Arghir îi vorbește cu drag; — tôte tinerețea și tot entuziasmul lui de odinioară, sufletul lui fericit de altă dată trăiesce acum în Chiți. Într'o di — în lipsă de subiect pentru două colône, a făcut desparte Chiți un articol. A două di, i l'acut tipărit. Cățelul aculat cu o cumînțenie de om, și de câte ori își audia numele, mișca urechile și da din codă satisfăcut. Acela a fost singurul articol bun al lui Arghir. Povestea simplă, cum într'o nöpfe eșind dela teatru, se întorcea acasă, sgrebuit de frig și chinuit de aceleași gânduri urite despre viața lui s'eracă umilită și fără nici o zare de lumină în viitor! Trecea printr'o stradă pustie și întunecată, de-odată i-s'a

*) Din noul volum de nuvele „În viltore“, de A. Vlahuță, apărut în Tergu-Jiu, la N. D. Miloșescu.

primă a celor propuse de comisiune, în celelalte însă face contrapropunerea: ca „partea a doua din propunerea comisiunii să se lase afară și să se treacă la ordinea zilei“.

După o discuțiune referitoare la partea din urmă a propunerii comisiunii, punându-se la cale votarea, —

„Sinodul, cu delăturarea propunerii deputatului Rubin Patița, ridică la valoare de conclud propunerile comisiunii, și anume cea de sub a) cu unanimitate, ér cea de sub b) cu majoritate de voturi.

Depeșă circulară. Patriarhul ecumenic Anthymus al XIII-lea a adresat metropolilor ortodoksi din Macedonia o depeșă circulară în care le impune atitudinea ce acestia au să observe în tulburările de cari țera este cuprinsă. În numita circulară se dice:

„Biserica s'a convins despre agitațiunile tulburătorilor veniți din străinătate. Pe baza unui conclud al Stului Sinod Vê recercăm a adresa credincioșilor creștini ai diecesei d-văstre o pastorală cu acel sfat părintesc, ca se rămână în linisce și să trăiească în pace cu toate celelalte naționalități, să aibă încredere în bunăvoința marimimosului nostru domnitor, care supraveghează binele su pușilor sei fideli“.

Serbii și alegerile dietale. „Zastava“ publică în unul din numerii sei mai recentii un articol privitor la noile alegeri dietale, în care Sêrbii din Ungaria sunt provocați a face pregătirile necesare a se organiza pentru alegerile iminente. În articolul amintit se spune, că singuraticile partide politice ungare au cerut deja sprijinul Sêrbilor, dar acestia nu s'au decis încă căroră să se atașeze.

Sêrbii, după-cum se vede, vor intra în acțiune cu privilegiul alegerilor. Întâmplă-se această ôre în conțelegere comună cu „comitetele centrale“ ale Românilor și Slovacylor, sau pasivitatea decretată la congresul naționalităților din 10 August a. tr. a fost numai o inspirație a momentului?

Necuviința „Tribunei“. „Tribuna“ se ocupă în numărul său de ieri în două entrefilete cu articolul nostru privitor la părintele Goldiș și cu entrefiletul „Partidul popular și aliații sei“. Ambele entrefilete ale „Tribunei“ sunt cel puțin necuviințioase. Răspundem la ele pre scurt.

1. Trebuie să înțelegă și domnii dela „Tribuna“, că nefind fôia noastră „revolver“, noi nu putem tracta pe părintele Goldiș ca dêngii cu termini necuviințioși, învêțați de-a rostul din foile din România și imitați „ganz papagei-mässig“. Necuviința este o proprietate exclusivă a „Tribunei“! Ea s'a manifestat în cazul de față și prin suspecta forțare a casului „Goldiș“ și prin dêsă și sistematica accentuare, că părintele Goldiș este un fruntaș al bisericeii ortodoxe naționale!

2. Articolul din „Pester Lloyd“, a cărei reproducere din partea noastră „Tribuna“

o numește „curioasă și semnificativă“ nu „geme de minciuni cari n'au lipsă de desmințire“, ci — durere — de „adevăruri crude“, o dovedește această însași „Tr.“ prin tăcerea sa. Și „Tribuna“ care are din cale afară prea mult spațiu pentru Goldiș ar pute cel puțin să se încerce a desminți lucruri importante ca cele comunicate de „Pester Lloyd“. Noi i-am indigitat modul de desmințire în intercalările noastre, arătând, că prin a dovedi câte concluse dintre cele luate de congresul naționalităților s'au executat și cam ce fel de întrevederi au avut „conducătorii naționali“ cu Zichy și cu abatele Molnár ușor s'ar pute resturna „minciunile“ lui „Pester Lloyd“. De ce se ferește „Tribuna“ de desmințiri și polemii cinstite, fie și cu „Pester Lloyd“?

Acosta este „curios“ și „semnificativ“, dar și mai mult!

„Inimic în țera.“

Sub titlul acesta publică „Erdélyi Hiradó“ din Cluș în nu mărul 181 dela 11 August nou anul curent un entrefilet, în care răspundând la entrefiletul nostru „Erdélyi Hiradó și noi“ din Nrul 84, declară că susține și acum toate (injurile. Red. Telegr. Român) cele ce le-a dîs în răspunsurile sale date la articlii nostri „Cestiunea orientală“, publicați mai nainte ca răspuns la un articlu a dlui Ūrmössy Lajos din „E. H.“ Nr. 167.

Ba mai mult: ne acuză, că negăm caracterul magiar politic al statului ungar (Nu scim cum înțeleg domnii dela „E. H.“ acosta) asigură prin Art. de lege XII din 1791, I din 1848 adus în dieta din Pojun, VII, din același an adus în dieta din Cluș, XXX din 1868 și L din 1879, și apoi ne adresază indirect o injurie nouă, numindu ne de „haramiák“, ceea ce este egal cu: hoți de bandă.

Nimic adevărat din toate acestea. Pôrte statul nostru în integritatea sa teritorială actuală numirea de Ungaria până când îl va ținea Ddeu, ceea ce noi dorim să ajungă până la cele mai extreme hotare ale vieții popórelor, și până când vor fi susținuți în valoare de lege Art. mai sunt amintiți. Noi n'avem nimic contra.

Protestăm însă și de astădată, contra tendențelor de magiarizare cu cari umblă conducătorii magiarilor, cu toate dispozițiunile articlului de lege despre egala îndreptățire a naționalităților nemagiare din patrie.

Protestăm contra și acelor tendențe, prin cari magiarii cêrcă a se identifica numai pe sine cu statul, și nu se mulțămesc numai cu rolul de conducători în stat dând ei și caracterul estern al statului, ci tind a ne contopi cu totul în naționalitatea lor magiară, așa ca să încetăm de a exista nu numai ca națiune română, germană, sêrbă, slovacă politică în internul statului, ci și ca indiviđi de atare naționalitate.

Noi scim, că statul îl formeqă nu numai aceia, după cari statului i s'a dat numele, ci toți aceia, cari contribue cu averea și viața lor la susținerea lui, de ar fi aceia de ori și ce naționalitate ori confesiune. Și

având aceștia conștiința despre naționalitatea lor, despre puterea lor politică, despre însușirile lor de element de ordine în stat și despre cultura lor specifică națională și confesională, sunt îndreptățiti a cere dela conducătorii statului asigurare și pentru existența lor națională și confesională, chiar și dacă mai nainte n'ar fi fost recunoscuți ca atari corporațiuni politice, ceea ce la noi nu se pôte aplica, deoarece suntem deja recunoscuți prin lege de atari factori politici în stat, numai cât acum suntem împedecați din partea conducătorilor magiari nedrepti a ne valida ca atari.

Înzadar accentuează domnii dela „E. H.“, că ei sunt contra magiarisării cu forța a naționalităților nemagiare de aici, și, că toate naționalitățile se rămână credincioase rasei lor, dar să fie totodată și membri credincioși ai națiunii politice magiare. (Da ungare, nu însă magiare. Red. „T. R.“)

O astfel de teorie se va putea pune și în praxă numai atunci, când și focul cu apă se vor putea împreuna fără a se nimici unii pe alții.

Cum pôte dice cineva, că el vrea ca eu să trăesc, când îmi răpesc mijlocele de traiu câscigate cu sudórea mea?

Cum pôte dice cineva, că el vrea ca eu să trăesc ca român și mă împedecă a mă manifesta ca atare? Ba încă mă lipsesc și de mijlocele juste, cari m'ar ajutara la acosta.

Nu e de lipsă ca să toci în cap pe cineva ca să móră. E destul ca să-i detragi mâncarea, deodată ori pe încetul, ca să móră, mai iute ori mai târđiu.

Întocmai fac și conducătorii magiarilor cu noi nemagiarii de când au ajuns ei la putere și în fruntea statului.

Nimic nu ne dau din averea statului pentru scopurile noastre culturale naționale, și totuși ei dic, că ei vreau, ca noi să trăim, ca români, dar ca rasă numai, și nu și ca națiune politică.

Pentru-ce numai ca rasă, dacă și noi contribuim la susținerea statului?

Dar noi cetățenii acestui stat, locuit de atâtea naționalități și confesiuni, nu suntem foc și apă unii pentru alții, ci ômeni cu rațiune, cari nu numai după legile D-deesci, ci și după cele ômenesci, nu numai putem, ci trebuie să trăim în pace unii cu alții, dacă vrem ca să trăescă și acest stat în care ne aflăm.

Precum certele familiare duc la ruinarea familiei, întocmai și certele politice dintr'un stat duc la ruinarea și peirea statului, ceea-ce noi nu voim.

Noi ne supunem legilor existente, nu de frica temnițelor, ori a jendarmilor, ci din loialitate cătră casa domnitoare și cătră patria noastră comună; dar tocmai în interesul acestei patrii, pe care și noi o iubim, nu ne e iertat a nu lucra pentru modificarea ori chiar ștergerea totală a acelor legi, cari tind la nimicirea noastră națională și confesională.

Statul e pentru noi, căci noi îl formăm, și noi îl susținem, și astfel avem drept a pretinde atari legi dela el, cari asigură existența nu numai individuală, ci și națională și confesională a tuturor acelor naționalități și confesiuni din cari se compune și cari îl susțin.

Cum unele partide politice magiare pe față, altele în ascuns, tind la distrugerea monarchiei austro-ungare prin despărțirea totală a Ungariei de cătră Austria, întocmai suntem îndreptățiti și noi pe cale legală a tinde la asigurarea existenței noastre, nu numai individuale, ci și naționale politice în cadrele acestui stat.

Și acosta nu e tradare de patrie, ci cel mai curat patriotism, tocmai în interesul existenței statului în care trăim.

Un stat numai până atunci se pôte susține, până când sunt toți mulțumiți în el, ér noi nu vom fi mulțumiți de loc, până când conducătorii din fruntea statului nu ne vor asigura și nouă existența noastră națională și confesională.

Noi naționalitățile nemagiare din Ungaria nu putem fi puși în asemănare cu acei puțini Secui servitori și dîleri din România, cari dispar neobservați în marea masă de Români de acolo și astfel nu pot pretinde nici un drept național pentru ei în acel stat.

Noi aici suntem popóre compacte conșcie de naționalitatea noastră și în număr îndoit față de Magiari, luând toate naționalitățile laolaltă.

Ungaria este o Elveție în Orientul Europei, cu deosebirea numai, că până când acolo toate naționalitățile sunt și în fapt egal îndreptățite în privința politică, până atunci la noi nici ca rasă nu suntem egal îndreptățiti.

Așa, dlôr dela „E. H.“!

Scim noi destul de bine, că membrii unui stat formeqă o națiune politică, cum și membrii unei familii formeqă o singură familie. Tot așa formăm și noi naționalitățile acestui stat o singură națiune politică, națiunea politică ungară, nici decum însă magiară, căci nu numai Magiarii formeqă acest stat, ci și noi nemagiarii.

Pentru-că națiunea magiară este dată-tóre de ton în stat și represintă statul în afară, prin legi aduse fără conlucrarea și fără consimțământul nostru ca națiune, pentru aceea tot nu se pôte identifica numai pe sine cu statul și a pretinde respective a tinde la magiarizarea noastră, pe nici o cale.

Noi ne supunem legilor existente din motivele amintite mai sus, dar nu vom înceta a pretinde și mai departe drepturi naționale, éráși din motivele amintite mai sus, cu atât mai vêrtos, căci avem deja o lege despre egala îndreptățire a naționalităților, dar călcată în picidre de conducătorii magiarilor dela putere.

Până atunci poftescă magiarii a se considera numai pe sine de identici cu statul și de singura națiune politică, dar asupra conștiinței nimeni nu vor puté dispune.

Dacă legile amintite se interpreteqă așa, că numai magiarii formeqă națiune politică în acest stat, fie, ne supunem, până când ni se va face și nouă dreptate, și noi nu vom înceta a lucra, ca să ni se facă și nouă astfel de dreptate.

Noi respectăm și legile aduse în detavorul nostru până când acelea se susțin în vîgóre, dar avem drept pe cale legală a cere revisuirea lor astfel, ca și nouă să ni se facă dreptate.

No, aci, vor dice d-nii dela „E. H.“, că am retras.

Dar nu-i așa, ci numai le-am explicat unele pasage din articlii nostri de mai nainte, susținându-i întocmai și acum.

Retirat au d-lor, când în ultimul entrefilet al d-lor au dîs, că sub „parasiti“ n'au înțeles pe cei de naționalitatea română, ci pe agitatorii dintre români.

Apoi aci d-lor au făcut o declarație contra morilor de vînt, căci noi n'avem nici o scire să existe între noi agitatori în sensul înțeles de dlôr.

Ne pare bine și de aceea, că au recunoscut, că cu argumente nu ne-au putut combate, ci s'au apărât cum au putut, declarându-ne indirect de „haramiák“, adecă de hoți de bandă.

Va să dică recunosc totuși indirect și d-lor, că țin la proverbul magiar, că: „dacă nu învingi cu vorba, dă cu băta“.

La acosta observăm numai atâtea, că epitetul de „haramiák“ — hoți de bandă, s'îl adreseze aceloră, cari tind la răpirea drepturilor altora, fie acelea individuale, ori naționale și confesionale, căci noi nu-l primim fiind-că nu se potrivește de loc pentru noi.

părut că aude pe cineva scîncind în urma lui — se întorce, se uită în toate părțile și nu vede pe nimeni, în același moment simți ceva mișcător pe lângă picidrele lui — era un cățel.

A plecat înainte, — cățelul se ținea după el. Când a ajuns acasă s'a deschis porțita bietul cățel s'a oprît sficios s'a scheunat așa de duios și de umilit rugător, că lui i-s'a făcut milă s'îl lese 'n stradă — i-a fluierat încet și i-a șoptit „Chiți“ — un cuvânt care i-a venit atunci în minte — cățelul s'a tu-pilat blând la picidrele lui, apoi a început să se gudure, s'a intrat cu el în casă. Când a aprins luminarea, s'a vêđut căt îi de slab și jigărit, i-a venit s'îl dea afară; dar s'a gândit la sôrtea acestui dobitoc nenorocit — strêin și urgisit și el — s'a uitat în ochii lui triști și speriați, și nu s'a îndurat... A tras sêrtarul, s'a găsit o cójă de pâne ș'o bucățică de salam, și le-a pus dinaintea cățelului, și cățelul nu 'ndrăsnea să le mănânce, dar se lingea pe bot și scîncea ca un copil. Atunci i'a dîs blând: „Mănâncă, Chiți“... și Chiți n'a mai așteptat s'îl poftescă a doua ôră. Cine scie cât o fi suferit, pe unde a fost, și bietul Chiți — pôte că chinuit de fôme și de bățai, s'o fi desperat și... i-s'a luat și el lu-

mea 'n cap... Ori o fi plecat și el după noroc... Și fantasia lui Arghir schița un roman pe ilusiile unui cățel.

Une-ori îl ia cu el la redacție. I se pare că serie mai ușor și mai bine, când îl simte culcat la picidrele lui. Arghir e din ce în ce mai tăcut și mai posac cu lumea. Dar sêra, în odaia lui, când e numai cu Chiți, ce expansiv e — n'ai crede.

* * *

— Așa-i, Chiți dragă, noi nu suntem făcuți pentru lumea asta rea, invidioasă, egoistă. Dar ce s'îl facem? O să trăim și noi cum om putea, o să mai țîrm așa targa pe uscat un an, doi, gleece, pân' om crăpa, s'atunci... atunci om scăpa și noi de toate — și asta o să fie... Ce să mai sperî alta?...

Chiți se uita la Arghir și asculta cu luare aminte. Din când în când clipia din ochi și mișca din urechi.

— Hei, Chiți, Chiți, când ai sci tu ce visuri îmi făceam eu când eram în scólă! Tôtă lumea-mi spunea că am talente și am s'ajung departe — și eu, ca s'ajung mai de grabă, am lăsat drumul cel bun și cunoscut, s'am luat-o razna peste câmpi, cređend că-

șai-mai de-a dreptul și când am deschis ochii, era prea târđiu, — tovarășii mei cari au ținut drumul cel bun, erau departe și nu-i mai puteam ajunge... și m'am pomenit răz-leș și 'nstrêinat de ai mei, și de unde credeam c'o să s'alégă de mine cine scie ce — am ră-mas cum mă veđi, dragă Chiți... Ei, da nu-i nimica. Încap și pécătoși ca noi, în lumea asta. Te uiți la mine și mă compătimesci?... De ce n'au ômenii inima ta? Tu singur mă 'nțelegi și sci ce-i în sufletul meu. Tu pricepi ce spun eu acum. Nu-i așa că pricepi?

Chiți îi pune botul pe genunchiu și dă din códă?

— Ți-e somn, vêđ după ochi că 'ți-e somn. Haide, Chiți, să ne culcăm — atâtea lucru bun avem și noi din viața asta — că putem dormi.

Arghir se viră îmbrăcat sub plapomă și suflă în luminare. Chiți se cuibărește pe o jiletcă veche sub pat, închide ochii, oftéză, și se gândesce cu milă și cu dragoste la stăpănu-său.

Protestăm și în contra aserțiunei, că noi ne am „plânge“ pentru cele ce am scris mai nainte referitoriu la această cestiune. Noi, nu ne-am plâns, ci le-am arătat numai în mod calm și prea cuviincios adevărul, că ne au înțeles rău și au scos deducțiuni false din afirmațiunile noastre destul de clar motivate.

În urmă le respingem din nou acușățiunile de tradare de patrie, căci trădători de patrie sunt numai aceia, cari tulbură pacea internă prin neîndreptățirea celorlalți cetățeni ai patriei și astfel ei o duc la perire și nu alții.

Nu aceia sunt trădători de patrie, cari contribuind și ei mod egal la susținerea statului cu averea și viața lor, cer pe cale legală drepturi egale individuale, naționale și confesionale, ci aceia, cari nu vreau să scie despre astfel de drepturi.

Apoi nici de amenințările cu atorițăile politice nu ne temem, căci dedați suntem noi îndeosebi Români, a suferi totul pentru drepturile poporului nostru. Mai bine v'ăți aduce aminte d-lor dela „E. H.“, de frumoasa devisă: „*Iustitia regnorum fundamentum*!“ și se nu ne neîndreptățiți atâta până înca nu e prea târziu de a vă repara greșela.

Așa, d-lor dela „E. H.“!

Ilgo.

Noutăți.

Visita Maiestății Sale. Este de obște cunoscut, că Împăratul și Regele nostru după terminarea festivităților dela Pôrta de fer va face o vizită regelui României în Bucuresci. Cu ocaziunea această Augustul monarch încă de pe acum și-a exprimat dorința de a cerceta și frumoasa curte de Argeș. Din motivul acesta se lucră cu mult zel la terminarea liniei ferate Pitești-Argeș a cărei deschidere se contemplă pe 27 Septembrie.

Succesor lui Gálóczy, comandant la corpul al 12-lea de armată cu reședința în Sibiu, a fost numit locotenent mareșalul Emil Probst von Ohstorff, fost comandant al corpului al 9-lea de armată în Praga.

O decepție. Compatrioții magiari erau foarte mânguliți prin scirea lansată, că Împăratul Germaniei o să vină în anul acesta în Ungaria pentru un timp relativ îndelungat. Foile magiare de ieri însă aduc trista veste, că Împăratul nu va veni.

Ferestrele lui Pavel. La tribunalul din Oradea-mare abia acum după trei ani se pertractează procesul intentat vandalilor, cari atacaseră ferestrele episcopului Pavel. Acușăți sunt cu totul 35 inși. Pertractarea până în momentul de față nu s'a sfârșit, deci despre rezultat la timpul său.

Deputații români se sporesc. Cetim în numărul de Joi al diariului „Egyetértés“, că în Făgăraș față cu candidatul Mikszáth Kálmán „si-a pus candidatura de deputat dietal dl Dr. Vasile Șenchea. Cu ce program nu scim încă.

Lueger în München. Adicții lui Lueger și ai prietinelor săi de principii se sporesc în continuu. Meritul în cea mai mare parte este a lui Lueger însuși. În 10 August a cercetat Lueger împreună cu căpitanii sei Schneider și Schreiber orașul München, unde într-o adunare populară ținută în hotelul „Münchner-Kindl“ a profestat cu multă căldură ideile conducătoare ale antisemitismului. Insuflețirea a fost generală.

Potop. Asupra orașului Aiud (Nagy-Enyed) s'a descărcat o furtună grăznică urmata de o rupere de nor. Sămănăturile, cu deosebire cele de primăvară, cari mai erau pe câmp, apoi viile toate au fost nimicite de ghiață. Pe stradă puteai vedea oameni răniți, arbori scoși din pământ și paseri omorite. Bucățile de ghiață au fost de cinci cm. lungi și opt deca grele. Potopul s'a extins și asupra satelor din jur.

Un notar cercual millenar. Notarul cercual din Salgo Tarján (lângă Miskolcz), Lükő Géza, a fost acusat de curând pentru

furt și falsificare de documente. Tribunalul la osândit la 3 ani temniță ordinară.

Un Icaros modern. Nu de mult se vestise din Budapesta ca tinerul inginer Carol Lilienthal a inventat o mașină de plutire în aer. Aflăm că în zilele aceste inventatorul a făcut în fața unui numeros public prima încercare cu mașina de sburat. Dar a pățit-o bietul! Din o înălțime ore-care a căzut jos și s'a sdrobot, devenind astfel jertfă invenției proprii.

În jurul pământului. În zilele aceste au plecat din Londra trei bicicliști, în frunte cu renumitul Mr. Iohn Foster-Frasca, cu intenția de a călători cu biciclul în giurul pământului. *All Heil!*

Casa lui Haynau. Generalul austriac Haynau de obicei petrecea zilele de vară în comuna Bogșa. Povestesc bătrânii, că el totdeauna se încuarta la una și aceeași casă, așa încât în cele din urmă sătenii o numiau „casa lui Haynau“. Imprejurările nefavorabile ale timpului au făcut, ca aceea casă, în care a petrecut renumitul general se ajungă la licitație. Învețătorul Iancu Marcu însușit de amintirea gloriosului proprietariu a cumpărat casa, în speranță, că va mai veni câte o vreme, când austriacii îi vor plăti prețul întreit. „Acăsta este o speculațiune semnificativă, care nu arată patriotismul dlui învețător într-o lumină tocmai strălucitoare“, dice „Alkotmány“.

„Mouche“ a murit. „Mouche“, cea din urmă favorită a lui Heine, „die letzte Herzensstation“ a murit în zilele aceste în Paris. Numele ei cel adevărat era Camilla Selden, dar lumea întreagă o cunoscusea de „Mouche“ din admirabilele poezii ale lui Heine. Ea a fost blândă ocoțitoare a poetului, în zilele triste din urmă ale vieții lui. Când zăcea bolnav într-o căscioră din Paris, ea admirătoarea lui, stetea lângă pat, îi cetia poeziile și seria și alte nouă, ce îi le dicta poetul bolnav. Din momentele acele datează și cuvintele dictate iubitei sale „Mouche“:

*„In meinem Gehirne
rumort es und knackt,
Ich glaube da wird schon
der Koffer gepackt“.*

Desvélirea monumentului regelui Matia Huniade în Cluș. Nu peste mult se va desvél în Cluș monumentul regelui ungar Matia Huniade, de origine român, între mari serbări și festivități. Dl Urmössy Lajos în „Erdélyi Híradó“ din Cluș dela 13 Aug. făcând unele propuneri pentru ridicarea acestor festivități, între altele dice:

„Preste tot nu numai bărbații, ci și femeile ar trebui ca permanent să fie provădate cu vestimente de gală magiară. Femeile române au portul lor național, pe care îl îmbracă la ocazii, — pentru ce nu ar putea să se facă acăsta și la femeia magiară?“

Laudabilă propunere. Observăm numai, că de portul național român e legat și tri colorul național român: roșu-galbén-albastru pe care magiarii nu-l pot suferi, și astfel nu credem, ca femeile române, precum nici altcineva dintre nemagiari ar putea lua parte la acele festivități în portul lor complet național, cu atât mai vértos nu, căci naționalităților nemagiare li se denegă caracterul de corporațiuni politice naționale în stat, de și există o lege despre egala îndreptățire a naționalităților.

Deci?

Asociațiunea transilvană.

Primum spre publicare:

Programul

adunării generale, ce va ține „Asociațiunea transilvană“ la 27 și 28 August 1896 st. n. în Lugoj.

I. Mercuri 14/26 August 1896.

a) Primirea oșpeților la gara căii ferate la toate trenurile;

b) Oșpeții cari sosesc cu trăsura, sunt poftiți a descăleca la hotelul „Concordia“, unde biuroul permanent al comitetului arangiator va da deslușirile de lipsă;

c) La 8 ore séra convenire socială în grădina „Concordia“.

II. Joi 15/27 August 1896.

a) Convenire la 8 ore a. m. la hotelul „Concordia“.

b) La 8^{1/2} ore a. m. participare la serviciul divin în ambele biserici din loc. Cântările liturgice le va executa corurile respectivelor biserici;

c) Ședința I-a a adunării generale la 11 ore a. m. în sala mare a comitatului;

d) La 5 ore p. m. participare la „Rugă“, sêrbătorea chramului bisericeii ort. române în curtea bisericeii și în grădina „Concordia“;

e) La orele 7 séra emularea corurilor române pentru premiile lugoșenilor în curtea bisericeii gr.-or. și grădina hotelului „Concordia“.

Programul special se va distribui cu ocaziunea emulării.

Pentru aducerea judecății asupra producțiunilor corurilor emulante se va compune un juriu din ômenii de specialitate a românilor prezenți.

Juriul va împărtași premiile și afară de acele fie-care cor va primi litere comemorative pentru conlucrarea la această emulare.

f) Continuarea „Rugei“.

III. Vineri 16/28 August 1896.

a) Convenire la 8 ore a. m. în hotelul „Concordia“;

b) La 8^{1/4} ore a. m. participare la părăstasul pentru răposatul George Barițiu în biserica catedrală gr.-cat;

c) Ședința II. a adunării generale în sala mare a comitatului, la 10 ore a. m.

d) La 2 ore p. m. banchet în grădina hotelului „Concordia“;

e) La 7 ore séra Concert împreunat cu reprezentațiune teatrală în teatru din Lugoj;

f) La 9 ore séra petrecere de joc, în sala hotelului „Regele Ungariei“.

IV. Sâmbătă 17/29 August 1896.

Excursiuni, eventual la Băile Erculane, Orșova, Ada-Kaleh, Pôrta-de-fer etc.

Oșpeții cari voesc a lua parte la excursiune, sunt rugați a se insinua până în 23 August st. n. la adresa dlui adv. Coriolan Bredicean în Lugoj.

NB. Despre detaliurile acestui program se va tipări un conspect detaiat.

b) Pentru executarea acestui program s'a constituit un comitet de 45 membrii.

c) Cu eventuale informațiuni va servi un biurou permanent, carele va funcționa dela 25 August st. n. în hotelul „Concordia“ Nr. 15;

d) Programe separate se vor distribui în biuroul permanent și la cassă;

e) Toți domni cari voesc a se folosi de cuartirele ce stau la dispoziția comitetului arangiator, din nou sunt rugați ca în înțelesul avisului deja publicat, până în 20 August st. n. a se insinua la dl Dr. Iacob Maior, președintele secțiunei de incuartirare.

Lugoș, 10 August 1896.

Pentru comitetul arangiator:

Dr. Isidor Pop,
secretar general.

Nr. 248, 254, 343 ex. 1896.

CONCURS.

Dela „Asociațiunea transilvană“ pentru literatura română și cultură populară română cu începutul anului 1896/7 sunt de conferit următoarele stipendii:

I. Un stipendiu de 100 fl. din fondul general al „Asociațiunii pentru un tiner român din Munții-apuseni ca să pôtă urma cursul la vre-o școală de sculptură în lemn sau pētră din patrie;

II. Un stipendiu de 40 fl. din „fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Anna n. Bologa“ pentru eleve „cari frecventăză vre-o școală de fete cu caracter național românesc, respective confesional românesc, în prima linie școală civilă de fete a Asociațiunii și școală elementară a Reuniunii femeilor române din Sibiu“;

III. Un stipendiu de 60 fl. din fundațiunea „Marinovici“ pentru stu-

denți români de gimnasiu ori școală reală de aceeaș categorie.

Cereri pentru aceste stipendii au să se înaintere la Comitetul Asociațiunii transilvane în Sibiu (Strada Morii 8) până la 31 August a. c. st. n. provădate cu următoarele documente:

Ad. I. a) atestat de botez;

b) atestat scolar, din care să se vadă, că petentul a terminat cu succes două clase la vre-o școală medie ori civilă, sau apoi șase clase la școle elementare populare, ca să pôtă fi primit la vr'o școală de sculptură cu începutul anului scolar 1896/7;

c) atestat dacă a cercetat în anul scol. trecut o asemenea școală;

d) document despre învoirea părinților sau tutorului, prin care se obligă a permite tinerului ca să încheie în regulă cursul învățământului de 4 ani;

e) alte eventuale documente recomandătoare.

Ad. II. și III. a) atestat de botez;

b) testimoniu scolar de pe semestrul din urmă al anului scolar 1895/6.

c) atestat de paupertate eventual de orfan, dacă petentul este orfan.

Ad. II. special: Concurentele, cari vor documenta, că sunt descedente din familia fericitului fondator Dr. Ioan Moga sau a soției sale Anna n. Bologa, sau înrudite, vor fi preferite ceteris paribus la conferirea stipendiului.

Cereri întrate după termin nu se vor considera.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunii transilvane, ținută în 13 August 1896.

Șulufiu.

Dr. V. Bologa,
secre. II.

Diverse.

O telegramă scurtă. În Berlin nu de mult s'a dat la oficiul telegrafic o telegramă de tot scurtă, dar de un mare conținut, care este următoarea: „*Epistola St. Ioan: vers 13 și 14*“. Se înțelege, că amploiatul dela oficiul telegrafic, n'a știut ce conțin aceste cuvinte de st. scriptură, dar îndată ce a ajuns acasă a umblat într'acolo ca să afle conținutul telegramei. Conținutul versului 13, din epistola stului Ioan este: „Am avut multe de a-ți scrie, dar n'am voit să-ți scriu ție cu condeiu și cu negră“. Conținutul epistolei 14 este: „Am speranță, că în cel mai scurt timp ne vom întâlni și atunci vom vorbi prin graiul viu“. Acăsta a voit respectivul să telegrafeze, care prin puținele vorbe din sânta scriptură și-a crușat 70 cr.

Din public. *)

Mulțămită publică.

Antreprenorului de pompe funebre și conducte mortuale Kálmán Pály, concesionat de către oficiul din loc, îmi exprim mulțămirea mea pentru prompta executare și procedura sa reală.

Sibiu, în 13 August 1896.

Véd. Ludmilla Gálóczy de Galantha.

*) Pentru cele publicate în rubrica acăsta redacțiunea nu e responsabilă.

Poșta redacțiunei.

Dlui C. C. S. în Măgina. Ba, de fel! Ioan Costin, autorul poeziilor cu prefață de G. Coșbuc nu este nici decât identic cu Domnul Ioan Costin, autorul romanului în 6 volume „*Mora din Șigiesci*“, din care n'a apărut încă decât vol. I. Salutare!

Mai multora. Cu articoli privitor la „organizație“ vom continua.

Loterie.

Vineri, în 14 August n. 1896.

Budapesta: 10 32 41 5 25.

Ad. Nr. pp. 445—896 [104] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul Clușului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român”. Apahida, Bedeciu, Butene, Călatea-mare, Călian, Cojocna, Geaca, Muntele-rece, Rogojel și Someșfalău, toate cu salariu anual de câte 300 fl. cuartir și grădină de legumi și lemne de foc.

Petenții au a-și înainta suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral, până la terminul susindicat, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă la biserică din comuna la care au concurat, spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Acei candidați, cari vor fi aleși la aceste posturi, sunt îndatorați ca în Dumineci și sâmbăți să cânte cu elevii la sânta liturgie.

Cei cari vor fi abți a înființa cu adulții cor bisericesc, vor primi o remunerațiune separată pe lângă salariu.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parohiale.

Clușiu, 24 Iuliu 1896.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 420/1896 of. prot. [105] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a posturilor învățătoresci dela școlile elementare populare gr. orient. din subsemnatele parohii prin această se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Măgheruș, în clasa a II-a, cu salariu de 300 fl. din cari 100 fl. din casa alodială, 50 fl. din lada bisericeii, 65 fl. din arunc și didactru, și 10 fl. din fondul școlii și cuartir în edificiul școlii.

2. Herman, în clasa a III-a, cu salariu în număr 360 fl. cu prospect de 400 fl. solvibili în rate trilunare anticipative din cassa bisericeii, ca învățătoriu și cantor, relut de cuartir 25 fl., grădină aproximativ de 1/4 jug. venitele cantorale cele usitate, pentru cântările corale de Duminecă și sâmbătă, și a treia săptămână în rândul său. Alesul învățătoriu va avea a instrua și toate trei cursurile din școlă de repetițiune, fără altă remunerațiune.

3. Zizin, cu salariu de 300 fl. și anume prin repartii de la popor 100 fl., venitele cantorale 22 fl. și dela biserică 178 fl. și cuartir în edificiul școlii. Cantoratul durează în tot anul scolar până la finea lui Septembrie.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi se-și așternă petițiunile concursuale, instruite conform legii la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Brașov, în 26 Iuliu, 1896.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Brașovului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Ioan Petric,
protopresb.

Nr. 271/1896 [106] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

1. Blășeni Criș și Grosuri, un post de învățător cu salariu de 300 fl. cuartir și lemne.

2. Căinel, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. din cari 50 fl. sunt computați din venitul cantoral.

3. Iunneul de jos cu filia Iunneul de sus, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

4. Pescera, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. din cari 180 fl. în bani și 120 fl. în prețul victualelor.

5. Șesuri, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

6. Vaca, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. cuartir și 1 stângin de lemne de foc.

7. Zdrapți-Mihăleni, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. cuartir și 1 stângin lemne de foc.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vigoare se se așternă subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Brad, la 25 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 332/1896. [107] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate se escrie prin această concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Saschiz, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 230 fl., trei stângini de lemne cu 18 fl., în naturalii 16 fl., din pământ arătoriu și de cosit 36 fl. pe lângă cuartir gratuit.

2. Bundorf, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină.

3. Iacul român, cu salariu anual de 300 fl.

4. Șard, cu salariu anual de 300 fl., și anume: 150 fl. în bani, din pământ 100 fl., din naturalii 20 fl., lemnele de foc cu 30 fl., pe lângă cuartir și grădină.

5. Hendorf, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și grădină.

6. Hetur, cu salariu anual de 300 fl. și anume: în bani 280 fl., lemne de foc cu 20 fl., pe lângă cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile învățătoresci susmenționate, au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul legilor în vigoare în terminul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Dela concurenți se cere a se prezenta în o Duminecă ori sâmbătă la biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări.

Sighișoara, 26 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiteral gr.-oriental al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 395/896. [98] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școlă noastră din Bărești, protopresbiteratul Hațegului, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne, se escrie concurs cu terminul de 30 de zile dela prima publicare în diarul archidieceșan „Tel. Român.”

Fiitorul învățătoriu la această școlă, va fi deobligat a deprinde elevii în cântările bisericesci și a cânta cu ei în Dumineci și sâmbăți cântările liturgice în biserică.

Petenții au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul normelor din vigoare până la terminul mai sus arătat la oficiul protopresbiteral subsemnat — în Petroșeni.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hațegului, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Petroșeni, la 23 Iuliu 1896.

Avram Stanca,
adm. protopresb.

Nr. 588/596 [102] 2—3

CONCURS

Pentru îndeplinirea posturilor de învățători vacante din comunele de mai jos aparținătoare protopresbiteratului Sibiu, se escrie concurs cu termin

de 30 de zile dela prima publicare în fôia archidieceșană „Tel. Rom.”

1. Cornățel, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Nucet, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne.

3. Slimnic, cu 300 fl. cuartir și 2 stângini de lemne pentru încălzit.

4. Riu-Sadului, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne.

5. Vurpăr, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.

Cei ce doresc a reflecta la vr'unul din aceste posturi vor avé a-și așterne suplicile concursuale instruite în sensul normelor în vigoare, la oficiul protopresbiteral al Sibiului în terminul deschis, atragându-li-se atențiunea la noul regulament congresual pentru organizarea învățământului în școlile populare. VI. A) Instituirea învățătoriu-ului § 56—74.

Sibiu, 3 Iuliu 1896.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 341/896 [99] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile confesionale române greco-orientale din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul Avrighului se escrie prin această concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în fôia „Tel. Rom.”

1. Arpașul superior, postul de învățător cu salariul anual de 300 fl. v. a., cuartir și lemnele necesari pentru foc.

2. Avrigh, două posturi de învățători, cu salariul anual de câte 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

3. Glimboca, postul de învățător cu salariul anual de 300 fl. v. a. și anume: 220 fl. ajutoriu dela stat 80 fl. din alodiul comunal, cuartir și lemnele necesari pentru foc.

4. Porcești, al doilea post de învățător cu salariul anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

5. Săcădate, postul de învățător cu salariul anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

6. Viștea superioară, al doi-

lea post de învățător cu salariul anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi se-și substernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Avrigh (posta Avrigh, Felek, Szebenvármegye) până la terminul susindicat cu acea, că cei aleși la posturile acestea sunt îndatorați a cânta cu pruncii de școlă Dumineca și sâmbăta în biserică la sânta liturgie.

Avrigh, 14 Iuliu 1896.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective. Oficiul protopresbiteral gr.-oriental al Avrighului.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. 175/896 [100] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante în comunele bisericesci mai jos însemnate din protopresbiteratul Câmpenilor se escrie concurs cu timp de 30 de zile dela prima publicare oficiasă.

1. În Certegea, cu 300 fl. v. a. din repartii și cassa bisericeii, locuință și grădină.

2. În Lăpuș, cu 300 fl. v. a. din repartii locuință și lemne de foc.

3. În Neagra de jos, cu 300 fl. v. a. din repartii, locuință cu grădină.

4. În Poiana-Valeaverde, cu 300 fl. v. a. din repartii, locuință și grădină.

5. În Ponorel, cu 300 fl. v. a. din repartii și locuință cu grădină.

6. În Sâhodol-Peleș, cu 300 fl. v. a. din repartii și locuință.

7. În Vidra-medie, cu 300 fl. v. a. din fondul scolar, locuință și grădină.

Doritorii de a ocupa aceste posturi se trimită cererile lor concursuale la subscrisul oficiu în terminul deschis.

Învățătorii aleși sunt datori a prevedea cântările bisericesci, singuri și cu elevii și a cultiva grădinile de pomărit.

Oficiul protopresb. gr.-or. din Câmpeni.

Câmpeni, 22 Iuliu, 1896.

Romul Furduin,
protopop.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădate cu adiuțări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 25—48

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.